

भारत सरकार पोस्ट मॅट्रिक स्कॉलरशीप
MH- Post Matric (Government of India
Scholarship) या केंद्र पुरस्कृत योजनेचा
निधी "SNA-SPARSH" या प्रणालीद्वारे
वितरीत करण्यासाठी समन्वय अधिकारी व
एकल समन्वय यंत्रणा यांची नियुक्ती
करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पीएमएस-१२२५/प्र.क्र.१०४/का.१२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
तारीख: २८ जुलै, २०२५

संदर्भ:-

- १) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली कार्यालयीन ज्ञापन दि. १३ जुलै २०२३
- २) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली कार्यालयीन ज्ञापन द. २१ मे २०२४
- ३) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली कार्यालयीन ज्ञापन दि. १० जून २०२५
- ४) वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२४ /प्र.क्र.५१/कोषा प्रशा-४ दि. १० ऑक्टोबर २०२४
- ५) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०२४ /प्र.क्र.५१/कोषा प्रशा-४ दि. ११ ऑक्टोबर २०२४
- ६) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०२५ /प्र.क्र.४४/कोषा प्रशा-४ दि. १८ जून २०२५

प्रस्तावना :-

भारत सरकारच्या सर्वसाधारण वित्तीय नियम, २०१७ मधील नियम २३० (७) अन्वये विहित करण्यात आलेल्या तरतूदीनुसार "निधीचे वेळेत वितरण" (Just In Time Release) हे तत्व शक्य होईल तेवढ्या प्रमाणात सर्व प्रदानांच्या वितरणासाठी लागू केले जाणे अभिप्रेत आहे. केंद्र शासन आणि राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी 'SNA-SPARSH (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण - Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने दि.१३ जुलै, २०२३ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये घेतला आहे .

भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली कार्यालयीन ज्ञापन दि. १० जून २०२५ अन्वये दि. ०१.११.२०२५ पासून पुढील काळात सर्व राज्यामध्ये सर्व केंद्र पुरस्कृत योजनांची अंमलबजावणी “SNA-SPARSH” कार्यपद्धती अंतर्गतच करण्याचा निर्णय घेतला आहे. यास्तव भारत सरकार पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती [MH१५९ MH- Post Matric (Government of India Scholarship)] या केंद्र पुरस्कृत योजनेचा समावेश SNA-SPARSH कार्यपद्धती अंतर्गत करणे क्रमप्राप्त आहे.

त्यानुषंगाने सदर योजनेतर्गत राज्य संलग्नित योजना [State Linked Scheme (SLSS)] निहाय भारतीय रिझर्व्ह बँकमध्ये आहरण खाते (Drawing Account) उघडणे आवश्यक आहे. भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे आहरण खाते उघडण्याकरीता वित्त विभागाने शासन निर्णय ११ ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये कार्यपद्धती निश्चित केली आहे. त्यानुषंगाने सदर योजनेतर्गत राज्य संलग्नित योजनानिहाय भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे एक स्वंत्रत आहरण खाते (Drawing Account) उघडण्याच्या प्रयोजनार्थ समन्वय अधिकारी (Nodal Officer) व एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) यांची नियुक्ती करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

भारत सरकार पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती [MH१५९ MH- Post Matric (Government of India Scholarship)] या योजनेतर्गत भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे एक स्वंत्रत आहरण खाते (Drawing Account) उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. तसेच, सदर योजनेतर्गत राज्य संलग्नित योजनानिहाय SNA-SPARSH या कार्यपद्धतीच्या प्रयोजनार्थ खालीलप्रमाणे समन्वय अधिकारी (Nodal Officer) व एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) यांची नियुक्ती करण्यात येत आहे.

योजनेचे नाव	राज्य संलग्नित योजनेचा संकेतांक आणि नाव	समन्वय अधिकारी (Nodal Officer)	एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency)
३३७३ POST MATRIC SCHOLARSHIP-TRIBAL भारत सरकार पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती	MH१५९ MH- Post Matric (Government of India Scholarship) भारत सरकार पोस्ट मॅट्रीक शिष्यवृत्ती	सह/उप सचिव, कार्यासन-१२, मंत्रालय, मुंबई	आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक

३. केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापन याबाबत केंद्र शासनाने संदर्भाधिन दि.१३ जुलै, २०२३, दि.२१ मे, २०२४ व दि.१० जून, २०२५ अन्वये निर्देश दिलेले आहेत. तसेच, वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक दि.११ ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये राज्य संलग्नित योजनानिहाय भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे आहरण खाते उघडण्यासाठी कार्यपद्धती निश्चित केली आहे. सदर कार्यपद्धती तसेच, शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार प्रस्तुत विषयाच्या अनुषंगाने आवश्यक ती पुढील कार्यवाही एकल समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) यांनी करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७२८१७४१०२७४२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उदय गवस)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.उप मुख्यमंत्री(वित्त) व (नगर विकास), यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री, (आदिवासी विकास), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.राज्यमंत्री, (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व मा. मंत्री/मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
८. शासनाचे मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई..
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखापरिक्षा)/ महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
- १०.महासंचालक, माहिती व प्रसिद्धी संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
- ११.आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक.
- १२.अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/नागपूर/अमरावती/ठाणे.
- १३.सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- १४.व्यवस्थापकीय संचालक, महाआयटी लि. मुंबई
१५. निवडनस्ती (का.१२)